



ЛЕЗӨ ВКП (б) КОМИ
ОБКОН.
Петө 6-дд во.
Газетлөн доныс град.
во кеклө 1 ш. 50 ур.
вожми кеклө . . 80 ур

ГАЗЕТ ПЕТӨ ВЪД НОЛ
ЛУН МЫСЪЛ.
Адрес: СЫКТЫВКАР,
Вадорыв ул., 38.
Телефон редакц. № 130.

№ 8 (261)

Воторник, март 11 лун, 1930 во.

№ 8 (261)

Өдјө муномыг јурныс бергөдчө

КОЛХОЗЈАС ТЕЧӨМ КУЗА

Сталин јортлөн стаџа

Свет властыс коллективизатсја бок оан вџис јона ыжид воквојас. Сы јылыс оорнитөны ставыс, веог вџрегјаслы быт лоб признатны коллективизатсјалыс збылыс јона быдмөмсө, паокалөмсө. Од феврал 20 лун кеклө став СССР-ласта өтүвтөма-нын 50% крестана овмөссө. Сіџ-кө, вит воаа плансө ми кык пөв-нын дај јонжыка ордім 1930 воаа феврал 20-дд лун кеклө. Колхозјас феврал 28 лун кеклө өтүвтисны-нын тувсов кџзан кџдыссө 36 мильон центнерыс унжык (лџбө 220 млн. пуд гөдөр) да плансө лоб тыртөма 30% вылө дорыс унжык. Куш колхознөј сјстема куза нан заготывки бура нүдөм бџрын 220 мильон пуд кџдыс өтүвтөм—зев ыжид достыженнџ. Мыј тајө ставыс вјоталө? Тајө петкөдлө сјктлыс социализман чорыда бергөдчөмсө. Тајө јона төдчаматорјасылөн (успехјасылөн) зев ыжид значеннџыс мјан страналы, робочј класслы, дај партијалы. Практическөј резултатјасыс зев гырыдө, тајө успехјасылөн јона ыжид значеннџыс і партијалөн пышса олөм бокоаныс, партијадө воспитјятөм бокоан. Најө пыртөны партијалы кырылун, асланыс вын вылө вера. Најө сөдөны робочј класслы вера, мыј ми асланым ужын побөдџтам. Најө вјадөдөны партија динө мильонјасөн выл резервјас.

мијан партија радын. Но најө, ташөм нога мөвпјасыс, емөс на-жө мјан партијан, дај оз поџ вескыда шуны, мыј најө оз вермыны паскавны. Ташөм мөвпјасыс-кө мјан, кыз шуасны, пырасны гражданскөј правад, поџо шук шуны: колхознөј гыс јона џөбџас да вермас зугыны колхозјас кыпалөм—паскалөмыс.



Тазањ мјан партијалөн мог: дугдывтөг петкөдавны ердө ташөм пөлөс аныленнскөј мөвпалөмјассө. Кымынкө фактјас.

1. Колхозјас куза полџтикалөн успехјасыс, дөрт, лөбны і сыпона—тајө полџтикаыс оз мырдөн џөкодөс колхозјасас кыскы-да, да СССР-ын быд районны условјөјасыс колхозјассө лөбөдны-паөкөдны учытывјатчөны-да. Оз поџ колхозјастө мырдөн воөтавны. Сөшөм торјыд џөкытчө оз шогмы. Колхозјас быдмөм-паөкалөмыс мед мунас крестана ыжид отсөдөн да воџмөстчөмөн. Оз поџ колхознөј стрөителствоыс образетсјассө механическџ вуждөны воџын муныс районне бөрө колөм районө. Тајө џөкытчө оз шогмы. Ташөм „полџтикаыд“ ескө пыр і зугис коллективизатсјалыс ідејасө. Колө бура гөдөрбок артыштны СССР-ын торја районјасын аслыс пөлөс условјөјассө. Колхозјас ужөн медвоџын сулалөны нан вөдџтан районјас. Мыјла? Сіџө районјасас емөс меуна јон совхозјас да колхозјас да сыпона крестанавыс сені буржыканын гөдөрвоисны выл техникалыс вынсө да бурлунсө, өтүвјөн овмөс нүдөмлыс колланлунсө. Тајө районјасыс кык во-нын чорыда тышкаөдөны кулајаскөд-да нан заготовџтөм кампаннө дырјі, а сіџө-дд отсалс колхозјас лөбөдны—паскөдөнытө. Тајө районјасыс сева промышлөннөј центрјасыс бөрја војасас уна

кадрјас вөлі сөтөма. Поџө-ө шуны, мыј тајө-жө бур условјөјасыс емөс і мукөд районјасын, шуам, потребџтельскөј районјасын, кыз Севернөј областјас, лџбө бөрө колөма националноөс областјасын, кыз, шуам, Туркестанын? Оз, оз поџ сіџөс шуны. Гөдөрвоана, мыј асвөладн колхозјасө крестанаөс пыртөм (принцип добровольноөти) да СССР-ын торја районјасын аслыс пөлөс условјөјассө артыштөм асвөлаыс крестанаөс котыртөмкөд шөщ јона отсалөны бура нүдөны колхозјас лөбөдөм-паөкөдөмсө.

А мыј мјан овлө мукөд дырјыс збылвылассө? Поџө-ө шуны, мыј тајө кык условјөыс оз пыдџі пунктовыны уна районјасын? Тајөс оз поџ шуны. Ми төдам—уна војыввса районјасын потребџтельскөј местаын, көні пыр-жө колхозјассө организүтны условјөјасыс ешчжыкөс нан вөдџтан районјасын дорыс, шөкыда бура лөбөдчан ужсө колхозјас воөтөм могыс вежөны чіновнык-нога дөкретјасөн, колхозјас быдмөм јылыс резолүтсјөјас вөчалөмөн, кабала вылын колхозјас воөталөмөн, кодјас збылвылассө абуөс-на, а существүтөм јывөыс зөң чукөр ош-јывана резолүтсјөјас-нын вөчалөмаөс. Лџбө бөстат Туркестаныс мукөд районјассө, көні Војыввса областјасын дорыс-на условјөјасыс омөлжыкөс пырыс-пыр-жө колхозјассө воөтавны. Туркестанын вөліны боөтөылөмјас вөтөдөны дај панјыны СССР-ыс воџын муныс районјасөс воөтөнөј өлаөдн повзөдлөмөн, колхозө пыртөм крестанаөс пром. товарјасыс лџшитөмөн повзөдлөмөн. Тајө, дөрт, абу партијалөн полџтика.

Кодлы-нө колө тајө вежнөдлөмјасыс, крестанаөс џөкытчө шогмытөм грөџитөмыс, мырдөн колхозө өүјөмыс? Пөкодлы, мјан врагјаслы кыңџ. Кытчө-нө вермасны тајө кусынтөмјасыс вәјөдөны? Мјан врагјасөс јонмөдөмө, коллективизатсја уж ідејасө үкөдөмө. Быдөдны зев бура тыдалө—тајө кусыңјассө вөчалөыс көт аонысө вывџі „шүјгавыс“ муныөдн чәјтөны, а збылвылас кџтөны ва вескыдыв оппортуниз мелнџча вылө.

2. Мјан партијалөн полџтическөј стратегјанн ем зев ыжид достыженнө: сіџө быд кадын кужө короны, бөрјыны мед коланторсө, основнөј звөносө, кытчө кутчөөмөн кыскө ставсө кушөмкө ыжид мог олөмө пөртөм куза. Поџө оз-нө шуны, мыј партија бөрјис-нын тајө основнөј звөносө колхозјас теөм куза? Поџө, дај колө. Мыјын-нө тајө основнөј звөноыс. Гашкө өтүвјөн вџму ужалан төваршество-јасын? Абу сені. өтүвјөн вџму ужа-

лан төваршествојасын ужалан көлүсө абу-на өтүвтөма. Колхозјас теөчан ужын ми тајө шүпөдсө воквоөтм-нын. Сіџ-кө, гашкө сөльскокөџајственнөј коммунаын? Абу-жө коммунаын. Коммунајас колхозјас теөчөмын шөчөбөна. Сөльскокөџајственнөј коммунаын өтүвтөчөны оз сөмын став ужалан көлүсө, овмөсыс, ужыс, а шөщ і јуклөмыс. Коммуна оз-на өні вермы лөны колхознөј ужын медпаскыд формади, абу-на став условјөјасыс сы вылө. Основнөј звөноыс колхознөј ужын, медпаскыд формаыс өнја кадын, кытчө колө мјанлы чорыда кутчөоны—сөльскокөџајственнөј артел. Сөльскокөџајственнөј артелын өтүвтөны ужы вџму, машинајас да мукөд пөлөс инвентар, ужалан скөт, карта да мукөд көџајственнөј стрөбжа. Сені оз өтүвтөчөны поснџ градјөрјас, садјас, олан керкајас, мыјкө мында мөс, поснџ скөт да с. в. Артелыс основнөј звөно колхознөј ужын, сіџө медбур форма зөрноөј проблема нүдөны (нан про-дуктсја кыпөдөны). А зөрноөј проблемөмыс основнөј звөно став сјктса овмөсас. Сіџөс војдөр нүдөтөг ми өгө вермөј скөт вөдџтөм кыпөдөны, паскөдөны, нџ техническөј, спөтсјальнөј културајас п а ө к ө д н ы, көдөс мјанлы сөтөны меуна да колан сырјө промышлөннөстлы. Со мыј вөсна сөльскокөџајственнөј артел өнја кадын колхознөј ужын основнөј звөно. Сіџөс арталөмөн і лөбөдөма колхозјаслы вылыс лөбөдөм „Прімернөј устав“. Тајөс-жө артавны колө і мјан партијнөј да сөветскөј ужнөдөысјаслы. Налөн мог—төдмавны бура тајө уставсө да нүдөны олөмө помөч.

Ташөм установка партијалөн өнја кадын.

Поџө оз-нө шуны, тајө установкаыс-пө партијалөн нүдөдө олөмө вескыда џөкытџ вежнөдлытөг, торкавтөг? Оз поџ тајөс шуны. Ми төдам, уна районјасын СССР-ын, көні колхозјас лөбөдөм вөсна вермасөм помасөмөз јөшөщө ылын-на, көні артелјасыс-на абу чорыда сүвтөмаөс, абу најөс јонмөдөма, а сені зџлөны-нын четчыштны артелөан вескыда сөльскокөџајственнөј коммунаө. Артелсө абу-на кок јылас сүвтөдөма, ужсө абу лөбөдөма, а сені „өтүвтөны-нын олан керкајас, поснџ скөт да мукөд. Тајө өтүвтөмыс, дөрт, оз бура мун, абу-на условјөјасыс нүдөны тајө өтүвтөмсө-да. дражытны крестанн колхозныкөс керкајас өтүвтөмөн, став јөла скөт өтүвтөмөн, поснџ скөт өтүвтөмөн, кор артел форма-сө-на абу јонмөдөма, пыртөма чорыда

Ві́зму артѣльлѳн прїмерно́ј устaв

Колхозтсентрѳн прїмітѳм, СССР-са Ві́зму комїссарїатѳн ошкѳм, СССР-са Совнаркомѳн да СССР-са ЦК Презїдіумѳн вынеѳдѳм медбѳрїа (окончателно́ј) текст

Артѣльлѳн моґјасыс.

1. . . . сїктјасса, рајонувса округувса батракјас, гѳль да шѳрководѳма крестяна ас вѳлаѳн котыртчѳны вїзму ужалан артѣль, медым ѳтутѳм производствѳн, ѳтувѳн ужалѳмѳн лѳѳѳнны ғырыс ѳтувја овмѳс, медым тајѳн зїкѳз вермыны кулакѳс, быднага експлоататорјасѳс да ужалыс жѳзлыс став врајасѳс, медым бырѳдны пемыдлун, сузғытѳма олѳм, бырѳдны поснї, бѳрѳ колтчѳм ѳтка овмѳс, да вѳлѳ лептыны ужын производїтелноґтсѳ да ѳтувја овмѳслыс вузѳсѳс.

II. Му жылыс

2. Артѣльса торја шленјаслѳн земельнѳ нафелјас костын межајас бырѳны, став пашњаыс пѳрѳ ѳтувја муѳ, ужалѳны сїјѳс ѳтувја вынѳн артѣльса шленјас. Став вїзмујасѳс ѳтутвїгѳн кольѳны торја овмѳсјасын усадба бердса мујас (град мујас, садјас да мукѳд сещѳм мујас), сѳмын, ковмас-кѳ, артѣльса правленьѳ шуѳм сертї да обшѳј собранњѳн вынеѳдѳм куза вежлаѳб усадба бердса мујаслѳн ыждаыс (размерјас).

3. ѳтутѳм мусѳ артѣльлыс неґыс оз поґ чїнтыны. Артѣльыс петыс шленјаслы ѳтутѳм муыс нафелјасыс оз сетчыны.

Артѣльыс петысјас вермѳны бѳтны мујасѳс сѳмын госфонд свободнѳј мујасыс.

III. Средства производ-ства

4. ѳтутчѳны — робѳчѳј скѳт зѳннас, вїзму ужалан инвентар

товарно-продуктивнѳј скѳт, кѳјдыс запасјас зѳннас-жѳ, кѳрымјас (мыјтѳм колѳ ѳтувја скѳт вїзѳм вѳлѳ), кѳжајственнѳј стрѳј-бајас (кодјас колѳны артѣльѳн овмѳсѳс нуѳдѳм вѳлѳ), сїз-жѳ і быдґама пѳлѳс вїзму прѳдуктсїјаа прїпрїятѳјас.

Артѣльса шленјаслѳн оланїјас оз ѳтутчыны.

Вїзму ужалан инвентар ѳтутвїгѳн кольѳны артѣльса шленјас личнѳј пользования вѳлѳ вїзму ужалан поснї инвентар, кодї ковмас усадба бердса мујас ужалѳм вѳлѳ.

ѳтутѳм робѳчѳј скѳт пыцкыс артѣльса правленьѳ ковмас-кѳ торјѳдѳ кымын-кѳ вѳв артѣльса шленјаслы личкѳј, нуждајас вѳлѳ.

ѳтка мѳска овмѳсјасын жѳла скѳт оз ѳтутчы. Уна мѳска овмѳсјасын артѣльса шленлы личнѳј пользования вѳлѳ колѳ ѳтї мѳс, мукѳдјасыс ѳтутчѳны. ѳшјас ставыс ѳтутчѳны. Артѣльын ѳтутѳм жѳла скѳтыс лѳѳѳдѳ артѣльса тѳварнѳј овмѳс.

Поснї скѳт (порґ, ыж) ѳтутчѳ рајонјасын, кѳн паскалѳма промышленнѳј жївѳтновѳдство, сѳмын артѣль лѳѳѳдѳ уна-ѳ кольѳны личнѳј пользования вѳлѳ поснї скѳтсѳ.

Рајонјасын, кѳн промышленнѳј жївѳтновѳдство абу паскалѳма, порґјас, ыжјас оз ѳтутчыны. дом. птїца оз ѳтутчы.

Поснї скѳт да курѳг ѳтутчѳ вїзѳм дырјї, колхозјас ѳтщѳц лѳѳѳдѳны поснї скѳт да курѳг ѳтувѳн вїзѳм.

Урѳжајтѳм војас кѳжлѳ, кѳ-

рымјас сузғытѳм кѳжлѳ артѣльын лѳѳѳдѳны кѳјдыс да кѳрым вѳрѳѳдлытѳм фондјас.

IV. Артѣльлѳн ужјасыс.

5. Правленьѳ да артѣльса став шленјас кѳсјысѳны:

а) паскѳдны кѳза площадь, артѣльса став мујасѳс іспѳлзујтѳмѳн, шыблас мујас вылын буржык нога ужјас пуктѳмѳн да овмѳс пыцкѳсса землеустройство нуѳдѳм пыр;

б) ѳтувѳн ужалѳмѳн зѳннас іспѳлзујтны кыскаган вынсѳ, став инвентарсѳ, тракторјасѳс, став машїнајасѳс, кѳјдысјасѳс да мукѳдторјасѳс, асланым да ужјѳзѳн бѳгтѳм гѳм вѳлѳ сузѳдны тракторјас да мукѳд пѳлѳс колана кѳлуј, медым вѳчасѳн механїзујтны овмѳсѳс ставнас;

в) бура вїзны да вїзѳдны ѳтутѳм скѳт да инвентар, зїлы сїз пуктыны ужсѳ, медеѳкѳ колхозса скѳт да инвентар вѳліны буржыкѳг ѳтка овмѳсјас вертыс;

г) бурмѳдны вїзму, лептыны урожајноґт да сы моґыс нуѳдны агрїкультурнѳј меропрїятѳјас;

д) медым бурмѳдны да паскѳдны вузѳс вѳлѳ скѳт да курѳг вїзѳм, нуѳдны зоотехнїческѳј да ветерїнарнѳј меропрїятѳјас;

е) паскѳдны мукѳд пѳлѳс вїзму производство бердса јукѳдјасѳс местнѳј прїроднѳј услѳвјјас сертї да кустарнѳј прѳмысјас рајонувса услѳвјјас сертї;

ж) ѳтувѳн вѳчны кѳжајственнѳј да обшественнѳј колана стрѳјбајас;

з) зїлы лептыны југыдлунсѳ артѣльса шленјаслыс;

і) быд ногѳн бурмѳдны оласноґсѳ артѣльса шленјаслыс, медеа-нїн нывбабајаслыс да чѳлаґлыс.

V. Шленјас жылыс

6. Вѳл шленјасѳс артѣль бѳстало правленьѳ, вѳлыс бѳгтѳм шленјаслыс спїсѳксѳ петкѳдѳ вынеѳдѳм вѳлѳ матыса обшѳј собранњѳ вѳлѳ.

Рѳбѳчѳјјаслы, кодјас пыр ужалѳны бѳкын, собранњѳ вѳлѳ волены не објазателнѳ.

7. Артѣль шленјасѳн вермѳны пырны став ужалыс жѳзыс 16 арѳсґан.

Артѣль оз бѳгтыны кулакјас да бѳрјыган праватѳм жѳз іскљученьѳ гѳтѳсѳ сѳщѳм семјалы, кѳнї емѳг сѳвет властлы прїданнѳј жѳз, гѳрд партизанјас, гѳрд армејечјас, гѳрд матросјас (раѳвѳјјас і камандїрјас), ѳіктса велѳдысјас, сетасны-кѳ најѳ поручїтелство асла-

ныс семјаын шленјасыс.

Овмѳсјас, кодјас колхозѳ пыртѳз начкалѳны, лѳбѳ вузавлѳны скѳт, таргајтѳны инвентарсѳ, кѳјдысјасѳс, артѣль оз бѳстѳныны.

VI. Артѣльлѳн средствоыс

8. Артѣль пырїгѳн быд шленмынтѳ пыран пај сѳмѳн. Пајыс пуктысѳ 2%-ґан 10-ѳз сы вѳлѳ ѳтка овмѳсын став овмѳс донгыс воѳм јукѳдыс, арталїґас оз бѳстѳ гортса да личнѳј кѳлуј.

Артѣль пырыгѳн-кѳ основнѳј нажеткаыс уж доныс (аґрономјас, велѳдчысјас, землеустроїтелјас, учрежденьѳјасын, органїзатсїјајасын (артѣль бердса рајонын) служашщѳјјас, пыран пајыс пуктысѳ торјѳн правленьѳн, сѳмын мед ез вѳв 10% ыжыджык вѳгѳгѳрґа уждонгыс.

Батракјаслы пыран пај пуктысѳ вїт шїтыс не ыжыджык.

Рѳбѳчѳјјас, кодјас пыр ужалѳны бѳкын, уставын пасјѳм пыран взнос (їмущество донгыс 2%-ыс 10%-ѳз) пырїґас мынтѳны јѳшщѳ 3% во чѳжґа уждонгыс.

Содтѳд. Пыран взнос кынґї артѣль артѣльса шленлыс — рѳбѳчѳјлыс оз вермы корны уждонгыс содтѳд пыґґї кущѳмкѳ ѳтчїсленьѳјас.

Пыран пај мынтїгѳн рѳссрѳчка сетчѳ сѳмын Колхозцентрѳн лѳѳѳдѳм порѳдок да стрѳкјас сертї. Пыран пај пуктысѳ јуклытѳм фондѳ.

9. Артѣльса шленјаслѳн ѳтутѳм їмущество донгыс (скѳт, инвентар, кѳжајственнѳј стрѳјбајас) нѳлѳд јукѳдґаныс жынјѳзыс пырѳ артѣльса јуклытѳм капїталѳ, ыжыджык прѳцент јуклытѳм капїталѳ бѳгтѳ вынажык овмѳсґан. Колѳм їмуществоыс пуктысѳ пајевѳј взносѳ.

10. Артѣльыс петїгѳн, правленьѳ вѳчѳ расґет петыкѳд, бѳр сетѳ пајевѳј взносѳс, земельнѳј нафелыс сетчѳ артѣльса мујас сїґыс. Расґетыс вѳчѳ кѳжајственнѳј во помаѳм бѳрын.

11. Во помаґїгѳн артѣльса докодјасыс вѳштысѳны кѳжајственнѳј рѳскодјас, сїз-жѳ сѳґа ужавны вермытѳмјасѳс вїзѳм вѳлѳ рѳскодјас, пуктысѳны ѳтчїсленьѳјас јуклытѳм да обшественнѳј фондјасѳс (јуклытѳм фондѳ 10-30%, 5-15% мукѳд обшественнѳј фондјасѳс), вѳчѳдны расґетјас уждон мынтѳм куза.

(Помыс 4-ѳд лїстѳокас).

олѳмас — абу-ѳмѳј ставыслы гѳгѳрвоана, мыј тащѳм „полїтикаыс“ вермас лѳны коланаѳн да выґоднѳјѳн сѳмын мїјан врајаслы.

ѳтї зїл «ѳтутчыс» воїс веґїт сетчѳз — сетїс артѣльын прїказ, кѳнї щѳктѳ куїм лунѳн бѳтны лыд вѳлѳ быд овмѳсыс став домаїнѳј птїтсасѳ (курѳг, уґка), лѳѳѳдны торја должностјас „камандїрјасѳс“ учѳт нуѳдѳм куза да вїзѳдѳм куза, „бѳтны артѣльын каманднѳј высѳтајасѳс“, „камандујтны сотсїальсїческѳј коґјасѳн“ дај, сѳрт, топѳдны став артѣльсѳ кулакѳ. Мыј-нѳ тајѳ колхозѳн полїтїческѳј веґкѳдлѳм, алї колхозсѳ пазѳдѳм, дїскрѳдїрујтѳм? Ме ог-нїн кѳсјы вїставны сѳщѳм револуцїонерјас јылыс, кодјас артѣль органїзујтан ужсѳ заводїтѳны кѳлѳкѳдлїјас бѳсталоґан. Кѳлѳкѳлїјас бѳсталоґан, — вїзѳдлѳј кущѳм револуцїонност!

Кыз-нѳ вермысны мїјан пїын лѳны тащѳм головоґапскѳј торјасыс „ѳтутѳм“ кузаыс, ас вѳмѳныс сѳрамноґа четчыштыны зїлмыс, уж вылас мїјан врајаслы мельнїча вылас ва кїтѳмыс? Тајѳ вермыс лѳны сѳмын колхознѳј ужын мїјан „вїдчїѳтѳм“ да „кѳнїд“ успѳкјас вѳсна. Тајѳ вермыс лѳны мїјан

партїја пыцкын сѳмын анґлїенїнскѳј мѳвпїјас лѳѳм вѳсна: «Мї быдтор вермам», «мїјанлы быдтор позѳ», «мїјанлы ставыс [вѳс]».

Тајѳ вермыс лѳны сѳмын сы вѳсна, мыј мїјан мукѳд јортјаслѳн јурыс бергѳдчїс мїјан успѳхјасыс, најѳ воштїсны недыр кѳжлѳ вежѳрлунсѳ, веґкыда вїзѳдѳмсѳ.

Медым веґкѳдны вїзѳс колхознѳј ужыс, колѳ пуктыны пом тащѳм мѳвпїјаслы.

Тајѳ меґыґыд моґ ѳнї мїјан партїјалѳн.

Веґкѳдлыны кужѳм — зев ыжыд делѳ. Оз поґ колтчыны воѳд мунѳмыс. Кѳлан-кѳ бѳрѳ, торјалан массаґыс. Сѳмын оз поґ і воѳд котѳртны, панјыны. Воѳд-кѳ котѳртан, воштан јїтѳдсѳ массаґскѳд. Кодї кѳсјѳ веґкѳдлыны уждѳн да щѳщ кутны јїтѳд уна мїлљѳна массаґѳд, сылы колѳ нуѳдны воґсаѳѳм кык фронт вылын — бѳрѳ колтчысјаскѳд дај воѳд котѳртысјаскѳд.

Партїја мїјан јѳн, неґѳдѳн вѳнтѳм сы вѳсна мыј ужнас веґкѳдлѳмкѳд щѳщ кужѳ кутны, паскѳдны јїтѳдсѳ уна мїлљѳна робѳчѳј да крестяна массаґѳд. I. Стаґын.

Бырддам воэ четчы штөмјассө колхозјас котыртігөн

Быд колхозын пырые-пыр сорнітны Сталин јорт статта жылые да виэму артеел
виль устав жылые

Ыбын муно дорвыв коллективизатсия.

Ыбын (Сыктив р.) гөл да шөркөд-дема олые крестана ставөн отувтчөны колхозјасө. «Виль јол» нима коммунао котыртчисны 53 морт. Најө бостчисны-нин ужавны. Бостисны лыд вилө да отувтисны овмөс да скөт.

Ыб өиктын отувтөма-нин 60 прөцент ов-мөсые, регид-нин позас нуөдны дорвывја кол-лективизатсия.

Колхозјас котыртөмкөд-жө щөщ муно ку-лакјасөс, кыз класс, бырөдөм, налые овмөсјас-сө колхозө сетөм. Јорт.

Организујтчө виль колхоз.

Комилес местком бостис шеф-ство улө Лөзым өиктөс да пук-тис ас воэас мог—организујтны колхоз. Март 2-өд лунө Лөзы-мын мунис отувја собраннө колхоз организујтөм жылые. Соб-раннө шуис тувсов гөран-көзан кампаннө јитны гырые колхоз-јас организујтөм гөгр. Таво вилө организујтны өти колхоз да петкөдны отувја уж вилө. Оні колхозө гижөисны морт 10-15. Локтан чукөртчылөм вылын шуисны примитны устав.

Быд областувса учреждөеннө бердса месткомлы колө бостны кушөмкө феревна да таэ-жө заводитны ужавны, сетны от-сөг.

Лөзымө Комилес лөбөдөс ра-дио. Бостис сортировка „Три-умф“, катөдөс библиотөка. Оні керлеэөјаслы ыстис пөдарки—пила да чер комплект.

К. I.

Дорвыв коллективизатсия ну-ддан өиктјасын бырддам ку-лакјасөс зикөз. Кулакјаслые көзјаствосө—колхозјаслы!

Кулаклы абу места коммунаын.

Керчөмјаса „Виль олөм“ нима коммунао пырис кулак На-палков пи—Ольөксан. Сјјө ачыс кулак-жө. Војјад еша вилө сј-јө ужөдлис јөзтө 200 мортув, да пыр виэлис өти казакөс. Сөг-са Напалков коммунаас пыр-төэ-на бостлис ас динас өти ба-трачкаөс баба пырди да таво-өз виэлис, ужөдөс кыз мыј вер-мис, а өни вөтлис нинөм сеттөг да вайс подкулачниклые, белөј-јаслы коммунистјасөс вузавлыв-лые нылөс.

Коммунар.

Мөсјасөс начкалөны.

Төнтуков колхоз правленнө-са шленјас колхозө пырөм бө-рын начкалисны мөсјаснысө,

Мыждыны кулакјасөс, код-јас таргајтөны асгыныс ем-бурсө, скөтсө.

өтик мөскөн кытчисны. Сөщөм јөзыс М. I. Молодтсов. Је. А. Сорвачов да С. А. Надејов. Ставныс најө шөркөд-дема олые-јас пые. Војдөрсө на пые өти јайөн спекулирујтөма, мөд—ло-тајтлөма гөм кооперативые. По-чө оз-нө тащөмјассө колхозас виэныс?

Индөдые.

КУЛАК АГИТАТСІЈА ВӨСНА ПЫШЈӨНЫ КОЛХОЗЫГ. Разјасны-гельнөј уж колхоз-никјас пөвсын оз мун.

Кардор. Гразоветскөј рајонын (Вөлөгда округын) бөрја кад-нас кутисны зев јона петны кол-хозјасые. Медга-нын јона ку-тисны петны виэпыригөн, кор кулакјас пышјисны вөрые өкт-јасө. Кулак ачыс зилө сулавны бокын, а ужсө нуөдө колхоз-јаслы паныд подкулачникјас пыр. Кулакјас агитатсия вөсна кымынкө өиктјасын отувтөм скө-

тсө бөр нуалисны крестана ас-ланыс картајасас. Покровскөј өиктын колхозын вөли 65 ов-мөс, а колі 15. Вознегенскөј өиктын 67 овмөсые колхозын колі 15-жө. Гразоветскөј орга-низатсияјас оз нуөдны некушөм мерајас артеелјас жылые виль устав разјаснитөм куэа. Сы вөс-на јонжыкасө пышјөны кол-хозыг.

Сотсіализм стрөитан фронтөан јуөрјас

Кулөмдинса да Лузса рајонјас медбөжын

Көјдыс фондјас 100% вилө да сјас чукөртөмаөө рајонјас: Јөмдинса, Удораса., Изваса да Уст-Цильмаса. Медыжыд процент—130%—чукөртис Јөмдинса рајон. Медбөрын кысөдны Кулөмдинса (47%) да Лузса (50%) рајонјас.

Став област-куэа чукөртөма 86% задакнөө серти.

Өдзөдны көјдыс весалөм

Көјдыс ВЕСАЛОМ МУНӨ ВЫВТИ ОМОЛА. МАРТ 1 ЛУН КЕЖЛО ВЕСАЛОМА ОБЛАГТ КУЭА СӨМЫН 20%. МЕДВОЭЫН МУНӨНЫ УГТ-ЦИЛМА (50%) ДА ВИЭИНСА РАЈОН (45%). МЕДБӨЖЫН КУЛОМДИНСА РАЈОН: ВЕСА-ЛОМА СӨМЫН 3%

Котыртам гөра-көза кежлө јон, гырые колхозјас

Март 1 лун кежлө котыртөма област куэа 265 колхоз, кытчө пырисны 7400 овмөс. Задак-нө тыртөма 43%. Задакнөө тыртөм куэа мед-воэын муно Изваса рајон (66%) Көзјаство лыд серти медуна котыртөма рајонјасын: Сыктив-динсаын—2200 овмөс, Виэинсаын 1400 овмөс, Јөмдинсаын—1150 овмөс.

Медыжыд мөгөн өнја кадө лөө:

1. Вужөдны унжык колхозјасөө виэму артеел устав вилө.

2. Быд колхозын, коммунајасые кынзи, котыртны топыд группајас батракјас да гөл крестана пөвсые.

3. Котыртны гырые колхозјас.

4. Пырые-пыр кутчысны буржыка лөсөдны пышкөсса ужсө артеелые. Ужлые производ-тельностсө кыпөдөм—медыжыд мог быд кол-хозлөн.

Колхозјасын быдтам сотсіализм стрөитөјасөс.

Став област куэа өни јона паскалө гөл да шөркөд-дема олые крестаналөн колхозјасө отувтчалөм. Колхозса чөлад жылые кад-нын сорнітны, кызи најөс быдтыны, бырөдны соб-ственнөта мөвпөам, вөчны со-тсіализм стрөитөјасөн. Колө чөладөс отувтны ас костаныс, организујтны најөс чөлад кол-хозјасө. Отаргаң тајө ужыс вермас мунны школа бердын (школьнөј колхозјас), мөдаргаң сјјө муно колхозјасас. Вөчны оласногсө чөладлые сөщөмөс-жө, кушөм і гырыејаслөн. Мед ескө најө кутисны щөщ гырые ужас отсаны, ез лыдфыны аг-нысө лишнөјөн. Став чөлад быдтөмсө колө сетны тајө ужсө бура гөгрвоыгјаслы-педагогјас-лы, велөдчыгјаслы, комсомо-лөчјаслы. Оні-жө колө сув-төдны вопрос колхозса чөлад-јас костын уж нуөдөм жылые.

Быд колхозлы колө котыртны чөладсө да сетны налы поме-щөеннө, мед сені најө вермисны организујтны асгыныс уж да олөм. Колө өнигаң-жө мөвпыш-тны, кызи вогтавын чөладлы јасли да площадкајас. Колө сорнітны коммунаса шленјас-көд, кызи буржыка быдтыны-дөзөритны чөладөс, мед ескө најө лоины виль олөм төчыгјасөн Комсомоллы, пиөнерјаслы да школајаслы колө мед најө ужас вөлины нырнуөдыгјасөн. Зикөз бырөдны чөладөс нөјтөм да ви-дөм быдсама лөкногнас. Быд-тыны сөщөм јөзөс, мед најө кутисны тышкасны јенлы ес-көмкөд да лоины ставмуыввса револутсия дорјөгјасөн. Бытта-мөј прамөј өмена. Быттамөј коллективист-интернатсиалист-јасөс.

Латкин К.

Візму артельлön прімерној устав

VII. Уж да уждон.

12. Артельса овмосын став ужјасыс нуьдчõны шленјасõн ас вынõн, общõј собрањõн вынõдõм артель пыщкõсса распорядок правилõјас сертї. Візму бердса ужјас вылõ медõн поць бостны сõмын спетсіалїстјасõс (агрономјасõс, інженерјасõс, технїкјасõс да с. в.).

Временној робочõјјасõс медõн ужõдны поць сõмын ісклучїтельној случајјас дырї, кор артельса шленјас ас вынõн оз вермыны строкõз ештõдны став ужсõ, сїз-жõ поць бостны робочõјјасõс стрõйтчан ужјас вылõ.

13. Ужсõ јуклõ правленњõ, артель пыщкõсса распорядок правилõјас сертї. Артельса њеõтї шлен оз вермы õткажитчыны сетõм ужјасыс.

14. Медым буржыка пуктыны ужсõ артельса шленјас костын, лõгõдõгõны нормајас растсенајас торја ужјас вылõ, нуьдõгõ уцот уж нуьдõм куца (ыжда да да качество бокваныс) уждон мынтыгõ сдельнõ да õтщõщ нуьдõгõ урочнõј сїстема.

15. Артельса шленјаслы уждон мынтыгõ со кыци: кõзайственнõј во чõж гојан-јуан вылõ да мукõд рõскõдјас вылõ шленјаслы сетчõ аванс (натурадõн, лїбõ гõмõн) 50% ње унжык ужалан донгыс. Во помагõгõн вõчõгõ окончателној расцет.

Содтõд: Бокын ужалõмыс бостõм уждоныс вõчõгõ õтчїленнõ артельса общественнõј фондјасõ 3 прõцентõан 10 прõцентõз став нажетка сертыс, сõмын тајõ õтчїленнõыс да ыждаыс лõгõдõгõ артельнõн, лїбõ колхозјас õтувтчõмõн.

16. Артель сетõ материалној õсõгõ ужавны вермытõмјаслы, сїз-жõ і временно ужавны вермытõмјаслы. Условїгõјас да ыжыдõ õсõгõ сетны вермытõмјаслы — лõгõдõгõ правленњõ кõзайственнõј возмõжностјас сертї, сõмын среднõј нажеткаыс ње ыжыджыкõс, вынõдõгõ тајõ условїгõјасõ общõј собрањõ.

VIII. Мыждана мерајас

17. Артельса быд шленјас кõсјыгõны пыддї пуктыны уставын пасјõм требовањõгõјасõ, общõј собрањõнлыс да правленнõнлыс шуõмјасõ, кõсјыгõны вõчны ставсõ артель пыщкõсса распорядок сертї налы сетõм ужјасõ, общественнõј објазанностјасõ.

Õтувтõм инвентар, скõт таргајтõм, кыци сурõ сїјõс вїзõм лыдгыгõ коллектївїзатсїа ужлы ічменадõн — кулаклы кївыв ужалõмõн.

Кыз сурõ õтувтõм инвентар

да скõт вїзõмыс, уж вылõ уважителној прїчинатõг петтõмыс да мукõд ногõн артель пыщкõсса дїстсїплїна торкõмыс пуктыгõны взыскањõгõјас артель пыщкõсса распорядок правилõјас сертї (напр., выговор, предупрежденьнõ, уж вылыс чõв-тõм, штрап да с. в.). Кодкõкõ оз-нїн вермы правїтчыныс, артельса правленњõ сїјõс артельсыс вõтлõм јылыс пуктõсõрнõ общõј собрањõ вылын.

IX. Артельса ужјасõн вешкõдлõм.

18. Артельса ужјасõн вешкõдлõ общõј собрањõ да правленнõ. Уна шленјас вõсна, лїбõ пакыда разõдчõм гїктјас вõсна, общõј собрањõ чукõртны-кõ гõкыд лõгõ, общõј собрањõ пыддї чукõртчõ уполномоченнõјјаслõн собрањõ. Уполномоченнõјјас бõрјыгõны артельса шленјас собрањõгõ вылын торја гїктјасын.

19. Общõј собрањõ (лїбõ уполномоченнõјјаслõн собрањõ) — медыжыд орган артельнõн, сїјõ решајтõ став гырысжык вонпросјасõ, бõрјõ правленнõ да ревізїоннõј комїгõзі-ягõс, вынõдõгõ ужсõ нуьдõм вылõ інструктїајас.

Общõј собрањõ (лїбõ уполномоченнõјјаслõн собрањõ) лыдгыгõ вынаõн, чукõртчõ-кõжын шленыс ње ещажык. Шуõмјасõ общõј собрањõ (лїбõ уполномоченнõјјаслõн собрањõ) прїмїталõ унжык гõлõсõн вонгõм гõлõсуйтõмõн.

20. Правленњõ бõрјыгõ õтї во кешлõ, сїјõ лõгõ ісполнїтelnõј орган артельнõн, нуьдõ став ужјасõ артельсыс. Правленњõ торја шленјас костын ужјасõ, објазанностјасõ јуклігõн пуктõ на вылõ ответственност сетõм ужјасыс, õтщõщ сетõ і правајас.

Щõтоводствосõ правленњõ нуьдõ колхоз сїстемадõн вынõгõдõм формајас да правилõјас сертї.

21. Ревїзїоннõј комїгõзіа прõверајтõ ужсõ правленнõнлыс, торја-нїн вїзõдõ устав сертї ужалõм вылõ, производственнõј план, договорјас, государство вонын објазателствојас вõчõм бõрсан, ревізїрујтõ кассасõ, імуществосõ, документјасõ, õтчетностсõ, сетõ асваныс заключеннõјас во чõжгõ õтчетјас куца, вõчалõ õтчетјас аслас уж јылыс общõј собрањõ (лїбõ уполномоченнõјјас собрањõ) вонзын.

X. Колхозгїсгеманкõд вонлыгõм јылыс.

22. Артель пырõ шленõн колхозјас õтувтõмõ, нуьдõ асыс ужсõ сысан

„Комї колхозник“ õтвечїтõ

Вужõдны вõрлõзõм орјавлытõм уж вылõ.

ОРЈАВЛЫТõМ УЖ—õдзõдõ СОТсіАЛїЗМ СТРõИТõМСõ.

„Комї колхозник“, лõзõ Тыбју јылын ужалысгїслыс пїгмõ. Јортјас абу гõгõрвоõмаõс њеперывкалыс коланлунсõ. Пõсныд лок фактјас сажыс најõ оз адыны гырыс торсõ.

Воцтї пражник лунõ ставыс празнујтїсны, а прїдпрїаџтõ сулалїс ужавтõг. Сїзі ужавтõг во чõжõн прїдпрїаџтõ вõлі сулалõ 70 лун сажас. Тајõ государстволыс ез вõв выгõднõ, тајõ сетїс сõмын убытка.

Њеперывка дырї прїдпрїаџтõ ужалõ быд лун. Быд 100 морт ужалысыс быд лун уж вылõ петõ сõмын 80 морт, а 20 морт шõјтчõ. Сїз-кõ, њеперывка дырї мунõ орјавлытõм уж. Пражнїкјасõ машїнајас оз сулавны, орудõгõјас прõста оз кулыны сõвет аппарат оз шõјтчы.

Робочõј, лїбõ служашщõј њеперывка дырї ужалõ нол лун, вїтõд лунсõ шõјтчõ.

Лõõмõлтор, њеперывка дырї-кõ ужыс служашщõјјаслõн, лїбõ робочõјјаслõн орјавлõ. Тащõм орјавлõмыс, тыдалõ, вõлõма Тыбју јылын. Тајõ њеправлїнõ. Њеперывка дырї робочõјјасõс колõ снабжайтны бура, мед служашщõј, шуам прїџомщїк, шõјтчан лунјасõ, робочõјјаслõн вõліны тырмыдõн колана прõдуктајас.

Њеперывка õдзõдõ сотсіалїзм стрõитõм. Сы понда њеперывкалыс оз ков мунны паныд, а зїлны њеперывка дырї ужалõмсõ бурмõдны, омõлторјасõс бырõдны.

Вõрлõзõм сїз-жõ колõ вужõдны њеперывка вылõ, мед вõрлõзõм њеõтїлун кешлõ ез орјавлы. Сура пражнїкјас, гулајтõмјас вайõны вõрлõзõмлы ыжыд убытка. Тракторјасõн ужалõм, вõв обоз, постõжаннõј робочõјјаслõн, став вõрлõзõмјаслõн, сõвет аппаратыслõн ужыс сура пражнїкјас, гулајтїгїс дырї торкõ. Тајõ вайõ збылыс зев ыжыд убытка. Тајõ слабмõдõ сотсіалїзм

вешкõдлõмјас, індõдјас сертї.

Аслас производственнõј план сертї артель вõчõ договор колхозјасõ õтувтчõмкõд контрактатсїа куца. Тајõ договор сертї артель кõсјыгõ органїзујтны производствосõ да асыстõварнõј продуктјасõ планјас сертї сдайтны государстволы да кооператсїялы. õтщõщ колхозјаслõн õтувтчõм да государствоннõј, кооператївнõј органјас кõсјыгõны снабжайтны артельсõ производство бердса средствõјасõн да тõварјасõн, кõсјыгõны органїзујтны кредитнõј õсõгõ сеталõм да агротехнїческõј обслуживанњõ.

стрõитõмсõ. Тајõ мунõ сõвет власт врагјаслы, кулакјаслы кївыв.

Мї чукасалам став вõрлõзõмјасõс вужны орјавлытõм уж вылõ. Мед нїõтї лун оз лоны пустõј вõрлõзан каркајас, мед нїõтї лун оз ов ужавтõг трактор, вõв обоз да сїз воцõ. Орјавлытõм уж дырї õдзõдам вõрлõзõм, тыртам вõрлõзан заданњõ содтõдõн.

Õтдортам, мыждам ставсõ, кодјас торкалõны вõрлõзанїнјасын орјавлытõм ужјаслы!

Быд вõрлõзõмлы, торја-нїн постõжаннõј робочõјјаслы, колõ зїлны бурмõдны орјавлытõм ужалõм!

Тыбјујывса вõрлõзõмјаслõн пїгмõ.

Мї, тыбјујывса вõрлõзõмјас, лыдгїм „Комї гїкт“ газетыс 1 № статья „Рõштолун — ужаланлун“ Сени гїжõма сура пражнїкјас-нõ вайõны ыжыд убыткајас государстволы. А мї, вõрлõзõмјас, індам со мыј вылõ: служашщõјјас шõјтчõны быд 4 лун бõрын. Артыштõј унад најõ вайõны убыткасõ: вõрлõзõмјаслы колõдны прõдуктајас, а служашщõјјас абудõс Робочõј колчтõ 1-2 суткї кешлõ прõдуктатдõ, вевїг табакдõн оз вермыны снабжайтны.

Тыбјујыв, 4 участок, 1824 квартал вõрлõзõмјаслõн кырмыпас.

Кооператївын уна шõгмытõмторјас.

Мїјанõс кооператївнõј курс вывсан мõдõдлїсны вїдлавын ужсõ вылгортса потребобшестволыс. Сетыс мї адзїм уна шõгмытõмторјас.

Потребобшествоса правленњõ оз тõд, куцõм составыс потребобшествоса шленјасыслõн — кымын батрак, бефнак, середнак да кулак.

Сїфпај абу-жõ лучкї лõгõдõма. Вотыс мездõм бефнакјаслы сїфпај пуктõма кык пõлõсõс — 10 шажт да 20 шажт, середнакјаслы 25—30 шажт, кулакјаслы 40 ш.

Вõрлõзõмјаслы вõрын ларок абу вонгõмаõс. Агныс-пõ најõ вõрваныс волõны, — шуõ правленнõсõ јуралысыс.

Културнõј уж оз мун.

Кооператївын прїкадщїкыс важ купеч, вевїг сылõн карын лавка вõвлõма.

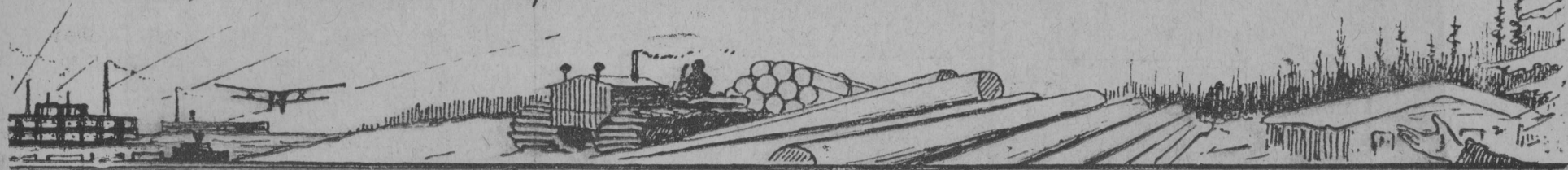
Партјачејкаыс со Вылгортс мыј вõчõ-а?

Пед. Паш.

Ручын (Кулõмдїн рајон) бõрїсны прїкащїкõн лавка важ купеч гõтырõс, Савельевагõс. Ездõмõј сур гõлжык да воцмõстчыс јõз пõвсыс прїкадщїк пуыс?

Руч.

ВӨРЛЕЗЫҖАСЛӨН ОБЛАСТУВСА МІЛІНГ



Войвыв крај куза--комі вөрлезыҖас мед бөжынөг

Кујим вежон коліс вөрлезыны. Быд лун донна

Колхозјас, ударнөј бригадјас, став возмөстчыс вөрлезыҖас, зелөдчылөј
Зилөј тыртны заданьөсө 100 прөчент вылө да нөшта содтөдөн

Ударнөја ужалөмөн тыртам керлезан заданьө.

Көсјыө тыртны 140 прөчент мында

Чуклөмса крестанин, Лапшин Антоніј Прокопјевич, көсјыө тыртны асыс норма 140 прөчент мында.

Ас бөрөс чуксалө вөтчыны 104 кварталса ужалыс Гриша Олөкөс да 152 кварталын ужалыс Трөпим Гемен Васөс.

Бостеам ордысны

Ми, чуклөмса вѣзму ужалыс „Выл сикт“ нима артельса шленјас, „Шеп“-нима артельса шленјас чукөстөм куза петим ордысны. Көсјысөм тыртны заданьө 125 прөчент мында да корам вөтчыны ас бөрөс став чуклөмса артельјасө, колхозникјасөс да коммунаса шленјасөс.

У. РИК-а.

Ужалөны өөлөмөан

Нобдинса керлезыҖас (Көрткерөсса учпромхоз), Плещ-шорса 21 кварталын, ужалөны өөлөмөан. Макаров Гелифан пөрдөма да кыскөма 685 кер, Макаров Крөстофор вөчөма 415

шпал. Мукөд ужалыөјасыс озжө јона колны.

Ем і дыша ужалыс: Шаманов Онтон февраль 22 лун кежлө тыртөма сөмын жын нормасө. Кыс бара Шамановлы бура ужавны, пыр гортас мунө. Вөрө локтас да сөмын бузитө, пыр продукта корө, а продуктасө бөтөма ужалөм сертө лшнөј-нин.

Адзылыс.

Енө колтчөј

Вомынса медвоzza ударнөј бригаданын (952-өд квартал) ем комсомол јачејка, лөгкөј кавалеріја группа да ужалө полтшкола. Бригада лежө стенө өшөдан газет. Вөчлісны көкјамыс спектак, овлөны гажа рытјас. Тајө боксаң бригадалөн ужыс лөсыда мунө лыд сертыс. Сөмын кер вөчөмын бригада јона бөрө колөма. Февраль кыч нөлөд лун кежлө најө вөчөмаөс сөмын-на 150 кубометрөн морт вылө, кыскытөг, веэіг заданьөсө-на абу тыртөмны, а мукөд кервөчыҖас важөн-нын мөд заданьөөн тыртөны.

Өн Вань.

Бырөдам асланым вылыс позорсө

Март төлыгын тыртам вөрлезан заданьөсө.

Кардор, март 5 лун. Март 1 лун кежлө Войвыв крај куза вөрлезан заданьө тыртөма: пөрдөма 63% вылө, кыскөма—53% вылө.

Медвозын крај куза мунө Вологдаса округ. Сіјө пөрдөма 81% вылө, кыскөма—60% вылө.

Медбөрын кысөө Коми област. Міјан пөрдөма 65% вылө, кыскөма 46% вылө. Коми вөрлезыҖаслы өні колө чорыда зелөдчывлыны, мед вөтөдны Войвыв крајын медвозын муныс округјасөс.

Тыртисны 100 прөчент мында

донса (Кулөмдин р.) керлезыҖас: Кузьметсов Гөмофеј, Гөмушов Владимир да Гөмушов Микаил тыртисны асыныс норма 100 прөчент мында-да чуксалөны став донса керлезыҖасөс тыртны нормасө өдјө пырыс.

ВөрлезыҖас.

Озолын заводітисны вөчны лотовкајас.

Озол сиктса крестана став выннысө пуктөны керлежөмө. Онган-нын најө лөсөдчөны кер кылөдіг кежлө. Заводітисны-нын лотовка стрөитны, мукөд пурјасан матерјал лөсөдны.

КерлезыҖас норасөны вөлөга тырмытөм вылө да договорөн шуөм сертө зөр донгалөм вылө.

Ужалыс.

Колхозјас, өдзөдөј вөрныскалөм.

фото Исаковлөн.



ВөрлезыҖаслөн новікса (Шојнаты рајон) артель.

Колхозјас, лөөдчөј көңы турунјас.

Зев өдјө мөдисны быдмыны, содны колхозјас. Гырыг овмөсын өтүвдөн ужалігөн поэны мөдас мујас пакөдны, віјјас бурмөдны да бур скөт лөөдны. Өерт, бур скөтлы ковмас бур көрым. Өні мі мөсјаснымөс унжыкөсө віјам куш ежөр вылын,—буржык турунды колө вөвли вердны, а лок турун вылад мөсјасыд омөла і лыгтөны.

Өні міјан вонын сулалө зевыжыд мөг—лөөдны скөт віјөм сіј, мед сіјө мөдис унжык сетны вузалан тор: јај, выј, јөв, кучік. Тајө ставсө колхозјас вермасны сетны тырмымөн, кор тырмымөн-жө налөн лөоны бур турун, мөс өоркнө, жмык да бур пөскөтөна-јас. Медга-нын јона колө скөтлы бур турун.

Өні унжык віјјасным, весіг ва ојдланінјас-міјан торкөмөдө, турунтөммөдө. Медга сө тајө лө тулысын скөт талалөм вөсна. Сөщөм віјјассө бурмөдөм мөгыг колө гөрны да во кык куім муөн вөфітны. Сы бөрын сөсө көңы сетчө уна во быдмана турунјас. Тащөм бурмөдөм віјјас вылө турун лөктө куім-ноль пөлөн, лібө нөшта на унжык, гөртөмін өерті.

Уна бур турун позө лөөдны і му вылө (пашња вылө) көзө-мөн. Медга-нын өні, уна пашња лөөдөм бөрын, татчө зев јона ковмас кутчөны.

Медга-нын сөщөм бурмөдөм мөгыг колө гөрны да во кык куім муөн вөфітны. Сы бөрын сөсө көңы сетчө уна во быдмана турунјас. Тащөм бурмөдөм віјјас вылө турун лөктө куім-ноль пөлөн, лібө нөшта на унжык, гөртөмін өерті.

рун көзөм-пө міјан абу артма-на тор. Клімат пө, тыдалө, оз ладмы.

Өерт, тајө абу збыл. Уналаын нын міјан емөг во дасвіт кымын клевер да төмофејевка вө-фитыөјас. Көзөм турунлөн уро-жајыс сені гектар вылө унаыг воө 6 тоннаөз, (доф 20 кымын-өз). А көзтөгыд медбур віјјас вылад воө сөмын доф дасөз.

Міјан медвоз ковмас турун көңы турунтөм віјјас вылө, вывтас, гежөда ојдланінјасө, көні муөныс өөјсөра лыа. Өерт, кос віјјас-жө ковмас, мед возжын-сө во кык-куім муөн вөфітны поэис, да сы бөрын-нын вөлігті турун көңы. Тащөм віјјассө гөрны зев кокныд, медга-нын-пара вөла плугјөн. Бур өскө вөлі гөрны тракторөн лібө фрез-машінаөн, сөмын оз на наја бөдөнлы тырмы. Мед тујана-пара вөла плуг-плуг сакка. Тајө плугыс зев бура ежатө гөрө, бура-жө ужалө і пашња вылын, медга-нын вылінјас гөрігөн.

Колхозјаслы колө өдјөнжык лөөдны тащөм плугјассө да турунтөм віјјас гөрөмө кутчө-ны. Кор тырмымөн лө лөөдө-ма турун көзан-ін, лөө секі уна бур көрым, секі позө куім-ноль мында і скөт віңны, дај пөльза-ыс скөт віјөмгыд лөө зев ыжыд. Өні лок көрымнад вөлі мөскыд лыгтө 8-10 тсентнер, секі мөдас лыгтыны 20-30 тсентнер да ун-жык.

Міјан колхозјасыды кос віј-јас да мујас вылын турун кө-зөмө јонжыка ковмас бөгтчыны. Места тырмө, пара вөла плуг-јас өні колхозјаслы сің-жө зев кокныда өурө, колө сөмын бур турун көјдысјас лөөдөм.

Турун көјдысјас лөөдөм понда мі өорнытамөј локтан „Комі кол-хоэнік“ гаетын.

Агроном Ісаков.

СЕТАМ ГОСУДАРСТВОЛЫ УНЖЫК СЫРЈО.

Шабді көза контрактутөм жылыг.

Промышленност паскалөм, мануфактура вылө потребност содөм щөктө пакөдны шабді көза плөшцад. Шабді көза пакөдөмсө колө нуөдны ужсө бур-жыка пунктөмөн да көза плөш-цадсө пакөдөмөн.

Шабді көза контрактутан кампаһөө колө кыскыны кол-хозјассө да став гөл да шөркоф-фема олыг крегтанаөс. Кулак-јаслыг контрактатсіја оз нуөд-чы, налы шабді урожајсө быт лөө сетны шабді чукөртгыг ор-ганізатсіјајаслы.

Кампаһөө нуөдгөн колө чо-рыда нуөдны классөвөј віңсө. Колө зільны чукөртны көјдыс фондсө көјдысјассө крегтаналыг вежлалөмөн.

План серті шуөма контракт-утны област пагта 1600 гек-тар, торја рајонјасын со кызі јуклөма: Сыктыв рајонын 200 га, Лузсаын—670 га, Віңсаын—

400 га, Јемдінсаын—100 га, Кулөмдінсаын—150 га, Шојна-тысаын—50 га, Удорасаын—30 га.

Быд гектар вылыг воө 2,0 цент. шабді өі, став контракт-уттөм плөшцагыг воас 3200 цент., өөм вылө вуждөдөмөні сіјө лөө 198.400 шайт дон. Шабді өі кызі өтщөц колө сдајтны і көјдыссө 2,0 цент. не ещажык быд гектар вылыг.

План өскө ыжыд, сөмын сіјөс колө быт вөчны. Колө өнөан-жө нуөдны кампаһөөсө, медем апрель 11-өд лун кежлө рајкол-хозсојузјаслөн колхозјас көд, кустјаскөд, төварішществојаскөд өіктјаскөд договорјасыс вөлі вө-чөма-нын. Рајколхозсојузјас до-говорјассө ыстөны Госбанкө авансјас сүзөдөм мөгыг.

Авансјассө шабді контрактут-өм куза кутасын сетавны со кызі:

	Өті гектар вылө сетчө:			Көјды-сөн	Бөгтөб задаткі
	Һаңөн центн.	Мануф.	Гөмөн		
Колхозјаслы . . .	0,6	6 ш. дон	15 ш.	1,2	—
Гөл крегтаналы . . .	0,5	5 „	10 ш.	1,2	—
Шөркоф-фема олыгјаслы . . .	0,4	4 „	—	1,2	75%

Аванс сетчө договор кыры-малігөн, сөмын апрель 1-өд лу-ныг не өоржык.

Көјдысјас сетөоны ужжөзөн колхозјаслы да гөл крегтаналы 6%, задаткитөг, шөркоф-фема крегтаналы 6%-өн-жө задаткитөн 75% көјдыс дон сертіыс. Ужжөз сетчө 1930 в. нојабр 15 лунөз. (Крефит вөгтөма-нын, ыстөј договорјассө).

Мінерала мувыноөданторјас сетчөны ужжөзөн кык во кежлө колхозјаслы да гөл крегтаналы 5% задаткитөг, шөркоф-фема крегтаналы 6%-өн, задаткитөн 50% дон сертіыс.

Шабді өі да шабді көјдыс кол-лө сдајтны рајколхозсојузлы ок-табр төлыгыг не өоржык 30%, нојабр төлыгыг—70%.

Шабді көза контрактутөмкөд колө өні-жө пакыда нуөдны кампаһөө шабді көјдысјас кре-стана овмөсјасыг чукөртөм мо-гыг, тајөс нөшта-на колө чо-рыдыка нуөдны і сы вөсна, мыј міјан көрөм вылө Крај сетө сөмын 111 тонна көјдыс. Колхозјаслы, производствен-нөј өтүвтчөмјаслы тајө кампаһ-өө бердас колө чорыда кутчыс-ны да сетны госуаарстволы ун-жык сырјо.

Агроном Лукін.

Чукөртаһ көјдыс фонд, бурмөдам ужалөмсө.

Госка өіктлөн (Сыктыв рајон) чужөмыс пондіс зев өдјө да јона вежыны. Гөжөмнас-на некод вөлі оз мөвпав өтүвја өлөм жы-лыг, а өні-нын өтлаасөмөдө ком-мунаө 76 овмөс да Печөраө муныг артелө 30 овмөс (30% став овмөс пыщкас). Коммунарјас өблөмөан бөгтчөны өтүвја ужө. Возжыкөсө вөліны дышөдчысјас, сөсөа сөщөмјаслы шуөсны еща-жык сетны уж донсө, өні најө оз-нын дышөдчыны, а ужалөны збылыг. 64 овмөсыг став көлујсө бөгтөма ущөт вылө.

Лөөдөма көјдысјас тулыс кежлө (683 пуд картопель, 226 пуд ід, 40 пуд су, 30 пуд зөр,

4 пуд шабді). Сөмын тајө став көјдыссө ез вермыны чукөртны өтлаө—сөщөм ыжыд помеще-нөыс абу-да. Сөбраһнө вылын шуөсны көјдысјассө віңны ас ор-даныс.

Коммунаын һаңјас сеталөм пунктөма правільнөја: оз сетавны кодлөн ем, а сеталөны һөті абу-төмјаслы. Тулысын көсјөны за-вофітны стрөйтны өтвыв олан керкајас да мөс оланінјас, өнөз лезөма 1000 кер. Сөгга көсјөны өтлаөдавны керкајаснысө.

Өерт, овлөны-і һөлүчкіјас: первој-кө, абу-на лөөдөма бед-һацко-батрацкөј группа да сы-вөсна овлывлө бөкө кежөмјас.

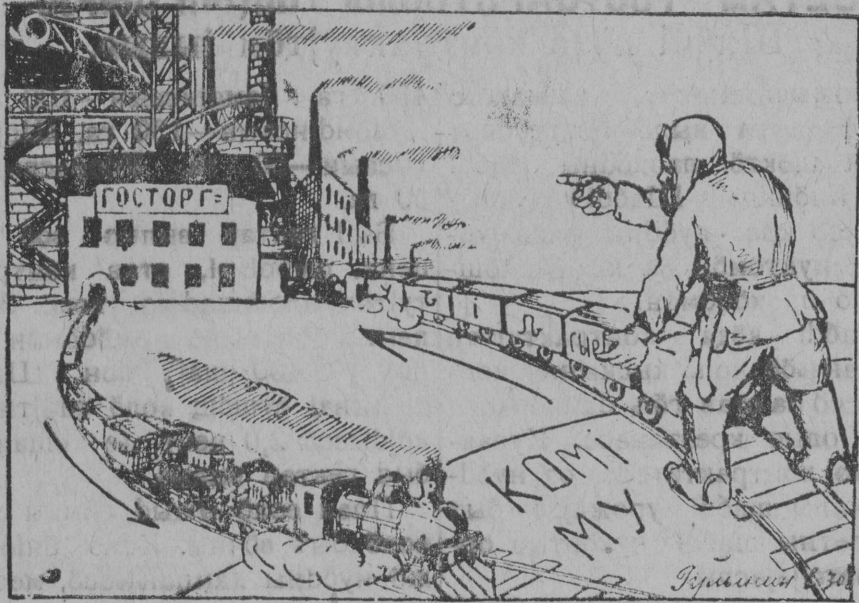
Со өні һөважөн (14-15 лунјасө) коммунаса шлен, Јелькін М. Ф., лөшеһөец вокыскөд вөчөмаөдг гуса сөбраһнө да вөлөм шуөны: колө-пө торјөдчыны комунаыг да вөг-тыны торја артель. Тащөм торсө партјачејка зев регыд төдмалөма да вігталөма гөл да шөркоф-фема олыгјаслы, мыј тащөм мөвпјас абу вежкыдөг, мыј сө-щөмторјасыс зүгөны коммуна-лыг ужсө.

Гөл да шөркоф-фема олыгјас гөгөрвоөсны да секі-жө пырөсны 27 морт коммунаө, сің-жө пырө-ны том јөз. Гөл да шөркоф-фема олыгјас гөгөрвоөны—Госка таво тулыс кежлө ставнас коллекті-віңірујтчас.

Алүб.

Комі гөльпромкрефитсојузлы воөс Кот-ласө 4 вагон шабді көјдыс. Тајө шаб-ді көјдыссө ва воөсөм бөрын пырөөл-промкрефитсојуз вајас да разөдас шаб-ді вылө контрактатсіја договорјас вө-чалөмөн јөзлы.

Шыбласјас выlö нөбам тракторјас.



„Латвјаса салдатјас, велөдчөј дорјыны сөвет государствос“.

Рига. Латвјаса газетјас гижоны, мыј Латгалијаи революцја ужын воэмбстчыне ужалыс јөзлөн кутис пакканы. Креславка бердын робочөјјас лептисны телеграф сурјас выlö флагјас, коммунистическөј лозунгјасон, керка өтенјасас ласкалисны коммунистическөј плакатјас да гижөдјас.

Креславка тракт вылын вөли аддөмадө коммунистическөј флагјас. Сет-

чө вөли гижөма роч кыв вылын: „Робочөјјас да крестана том јөз—вожө, СССР-өс дорјөм выlö“ Извольскөј вөлөтса тракт вылын флагас вөли гижөма: „Салдатјас да новобрачјас, војна-кө лөд—ставөн сувтөј СССР-өс дорјыны“. дагдса тракт вылын флагө вөли гижөма: „Салдатјас, велөдчөј лыжөыны да дорјыны сөвет государство“.

Англыјаса капиталистјас зөбөны ужтөм робочөј лыдсө.

Лондон (ТАСС.) Англыјаи медыжыд вопросыс политическөј да экономическөј олөмас—вопрос безработиса јылыс. „дејли Уоркер“ (компар. газ.) индө — газетјасын јөзөдөм лыдпасјас ужтөм јөз лыд јылыс абу веокыдөс, ичөтөс. Стракујтөм да региструјттөм ужтөм

робочөјјаснас став ужтөмыс—гижөны „дејли Уоркерын“ Англыјаи 2 миллионыс уна. Газетыс нуөдө кампаньө, медым безработисакөд вермасан март 6 лундө став робочөјыс тајө лунсө нуөдөмын примитисны участвө.



Выл дөгөдө вөчан артель.

Керөсын (Шојнаты р.) организуйтчөма дөгөдө вөчан артель. Сетчө пырисны 10 шлен. Пажөвөј взнос лөсөдөма гөл крестаналы 10 шajt, шөркөдөма олыөјаслы 15 шajt. Пырана взнос 1 шajt 50 ур.

М. В.

— 33 во менам вөис кок. Јона кевмыл јенлы, лыдөлы салтыр, уна обетјас сетли, ветли манастырјасө. Сөмын ставыс сјјө вөешдрө. Некущөм отсөг меным сыыс ез ло.

Муні сөсөа јемдінса больничаө хирург-врач Митюшов динө. Сјјө мен сым бурдөдөс кокөс. Вөлыөтө ме бура дөгөрвои—некущөм јен абу. Сөмын медөтсина вермө сетны мортлы зөнөвизалун.

Мартынов Еф. Ан.

— Извајылын гиктсөветса секретарөс пуктисны щөц избачө да өни некодарас ужыс прамөја оз мун. Колө избачас лөбө гиктсөветас секретарө пуктыны мөд мортөс.

Извајывса гр-н.

— Пажгаса гиктсөвет улын Сем. Гих. Габов колан во бөстлис нөн норма да летчөдөс вузавны карө. Таво бара-нын корө нормасө. Гиктсөвет шуөма сылы сетны нормасө гөжөмсаңыс. Оз-ө бара вузавны көсјы Габо-выс нөнсө.

Ыргөн.

— Пажгаын, гөл крестана собраньө вылын кулак пи, Јогор Коңев, грөчитчөс вөны гөл крестанінјасөс. Суд судитис Коңевөс мырдөн ужөдны квајт төлыс.

Шожым ју мельничө чөтө.

Ајкатыласа гиктсөвет улын Шожым ју мельничө вөчлөма во комын сајын-нын. Вождө војасө суткјнас вөли изө тонна кујимөз лөбө унжык, ужалис кујим изки. Таво-нын кык изкиөн сөмын изө, којмөд изкиыс щыкөма. Öни суткјнас тоннаөн жынјөн мында изө. Мельничө зданьөсө колө-нын вылыс стрөитны. Прудјыс воан тулыс-жө вермас кырны. Нөжжө изөмөн мельничайн быд вој 20—30 изөдчыс уөны.

Колө өни-жө төдмавын мельничалыс шогманалунсө, лөбөдны смөта да өнисаң жө кутчыны вөр дагыны выл мельничө вөчны. Почө вөрсө дагыны аскөтса вөтөн.

Өнјакөдө изөмнад уна го ужалан лун вошө, а мөдво гашкө і Чөвјөз ковмас ветлыны.

Сыспі Ваң.

Воча шыөдчөм.

5 № „Комі гикт“ газетын вөли гижөд „Руч јол“ колхозлөн му вылыс нөн идравтөм јылыс. Колхоз та куңа вөгталө со мыј: таво арнас колхозө пырис беспрізорнөј дөтина. Сылөн вөлөма 47 колта нөн му вылас идравтөм, сөмын мјанлы ез вөставлы, а ачыс арсаңыс ветлөдлис вөрын. Кор төдлим, пыр-жө-і идралим да вартим.

Прав. јуралыс В. Попов.

Шлен Холопов.

Воча кыв.

Витөд нумер „Комі колхозчик“ газетын В. Улашовлөн гижөд Ливерј Чисталов—совпартшкольчик јылыс—ез збылмы. Уждон јылыс собраньө вылын ез Чисталов вөстав (сјјө вөсталис 5 вога план јылыс) а вөсталис приөмщикыс ачыс вегкыда.

Отв. редактор І. Оботуров.

К весенней посевной кампании.

В книжный магазин Коми Из-ва поступили для продажи следующие книги:

Автор	Наименование книг	Цена Коп.
Страховский	Весенний сев—поход за коллективизацию . . .	08
Петров	Решающая весна в коллективизации с/х-ва . . .	09
Ерофеев	Что должны знать колхозники о весенней посевной кампании . . .	09
Кириллов	Контракция и ее значение в с/хоз-ве (с приложением образцов договоров)	50
Кессель	Контракция и производ. помощь бедноте	07
Табееви	От единоличного к коллективному хозяйству	25
Киндеев	Как перейти к коллективному хозяйству	27
Гуров	Где взять средства для организации колхозов	12
Зубрилин	Как правильно поставить коллективное хоз-во	18
Панферов	Почему в одной комму-не лучше, а в другой—хуже	08
Панферов	Что сказал 1-й Всесоюзный съезд колхозниц	07
Кантовский	За подъем животноводства	08
Баршев	Расширим сортовые посевы	06
Полевиккий	Через зерноочистку к большому урожаю	07
Барсуков	Заурядный совхоз	20
Новиковы	Деловские порядки на пересмотр	25
Бабин	Мужичье счастье	10

2-1 КОМИ ИЗДАТЕЛЬСТВО.

Ввиду многократных обращений со стороны подписчиков о времени выхода „Календаря Коммуниста“ на 1930 год, Коми Издательство сообщает, что таковой, согласно извещения Периодсектора Госиздата, выходит из печати 3-го марта с. г. и будет рассылаться подписчикам в течение всего марта месяца. Коми Госиздат.

КЫЗІ ПУКТЫНЫ УЖ ПИОНЕР ОТРАДЛЫ ТУЛЫСЫН, КЫЗІ ПУКТЫНЫ УЖ КОЛХОЗЫН,

поңө адзыны выл коми ыгаыс:

1. Пионерјас тувсов гөра-көза да вөркылөдан ужын.

Гижисны: К. Жижов да К. Латкин.
дөныс 10 ур.

2. Кызї колхозын пуктыны уж.

Гижисны: А. В. Попов да Коөтина.
дөныс 15 ур.

Ыга поңө суздөны Коми ыга лөзаныыс наложеннөј платөжөн.